

Jämställdhetsrådet

Kommunledningskontoret

18 november 2024

Uppsala kommuns arbete mot våld i nära relationer,

- hedersrelaterat våld och förtryck, samt
- prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Sofia Venemalm

Kommunledningskontoret, hållbarhetsavdelningen

18 november 2024

Handlingsplan mot våld i nära relationer

- hedersrelaterat våld och förtryck, samt
- prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Uppdrag och framtagandedirektiv handlingsplan mot ViNR och HRV

- År 2022 reviderades programmet mot våld i nära relationer (ViNR) och hedersrelaterat våld och förtryck (HRV).
- Programmet kompletterades med sakområdet prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Samtidigt beslutades att programmet skulle kompletteras med handlingsplan.
- Ingen aktualitetsbedömning av program och handlingsplaner 2023.
- 1 mars 2023 flyttades det strategiska ansvaret för ViNR och HRV till kommunledningskontorets hållbarhetsavdelning och därmed flyttas också ansvaret för program och handlingsplan.
- 2024 görs en ny aktualitetsbedömning av programmet där det tydliggörs att sakområdet är flyttat från SCN till KS och att ett arbete med att ta fram handlingsplan pågår. Bedömningen beslutas av KF vid årsskiftet 24/25.

Nedanstående förvaltningar och bolag ingår i arbetsgruppen:

- Socialförvaltningen, Arbetsmarknadsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Kultur-, idrotts och fritidsförvaltningen, KLK Trygghet, säkerhet och beredskap, Uppsalahem.

Referensgrupp med representanter från civilsamhället.

Kommunens organisering av arbetet
mot våld i nära relationer,
hedersrelaterat våld och förtryck, samt
prostitution och människohandel för
sexuella ändamål

Kommunens organisering av arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Kommunledningskontoret och kommunstyrelsen

- KS har genom KLK det övergripande ansvaret för att samordna sakområdet ViNR och HRV. Hållbarhetsavdelningen tillhandahåller sakkunskap, ansvarar för styrning, implementering och uppföljning av det strategiska arbetet, erbjuder stöd till förvaltningarna, uppföljning av pågående insatser inom området samt identifierar områden som behöver förbättras och utvecklas.

Socialförvaltningen och socialnämnden

SCN har genom SCF ansvaret för att säkerställa att förvaltningen tillhandahåller verksamheter och stödinsatser till våldsutsatta; barn, unga, vuxna samt våldsutövare i enlighet med det lagen kräver. Detta organiseras i Uppsala enligt nedan:

- **Avdelning Barn och Ungdom myndighet;** Mottagning och riktat stöd, Utredning och uppföljning, Placering, exempelvis mottagningsenheten, HRV-enheten.
- **Avdelning Barn och Ungdom insats;** öppenvård och heldygnsvård, exempelvis familjecentraler, Ungdomsjouren.
- **Avdelning Vuxen;** myndighetsutövning såväl som öppenvård för vuxna, exempelvis Nexus, Socialjouren.

Exempel på pågående insatser och projekt (förvaltningar och bolag)

- **Våldsbud;** finns på VoF, AMF, SCF och UBF. Består av 140 medarbetare som genomfört en grundläggande utbildning i våld och hedersvåld. Deras roll och ansvar är att fungera som ett stöd på sina enheter, bidra med sin kunskap och levandegöra frågan om våldsutsatthet hos barn, unga, vuxna, och äldre. Nätverket träffas 2-4 ggr per år (leds av KLK) i syfte att stärka kompetens och lyfta goda exempel på hur verksamheter i kommunen arbetar mot ViNR och HRV.
- **Hedersresursnätverket;** ett myndighetsöverskridande nätverk som drivs och leds av KLK och Länsstyrelsen i Uppsala län. Nätverket träffas fyra gånger per år i syfte att belysa gemensamma utmaningar på området och hitta lösningar för att komma vidare i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (HRVF).
- KLK och VoF samverkar tillsammans med RFSU Uppsala i ett projekt som riktar sig till personal och personer inom LSS-verksamheterna. Det är på temat schyssta relationer och finansieras med statliga medel.
- Olika former av stöd till föreningar verksamma på området.
- För närvarande pågår en ny stor upphandling av skyddade boenden. Upphandlingsunderlaget tas fram av socialförvaltningen. En ny upphandling behöver genomföras då driften av skyddade boenden blivit tillståndspliktig och kräver IVO:s godkännande men också för att barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser.
- Familjeenheterna på SCF har utbildats i Föräldraskap i Sverige. Behovet är stort och inflödet av ärenden inkommer från Barnsäkert (barnhälsovården och socialtjänstens förebyggande delar), och från samhällsväglare och kulturtolkare. Finansieras till stor del av projektbidrag och statliga medel.

Exempel på pågående insatser och projekt (förvaltningar och bolag)

- **Projekt Fatima**, Uppsala Ungdomsjour. Fatima 2 är ett tvåårigt EU-projekt för att stoppa hedersrelaterat våld och förtryck. I projektet utbildas killar i åldrarna 16–24 år till ungdomsambassadörer. I rollen som ambassadörer ska de hjälpa till att förändra attityder och beteenden för att stoppa hedersrelaterad våld och förtryck mot kvinnor.
- KLK samverkar med modersmåslärarna på UBF i syfte att stärka deras kunskap och kompetens avseende hedersrelaterat våld. Där har ett utbildnings- och kunskapshöjande tillfälle med totalt 130 modersmåslärare genomförts i augusti 2024.
- Utbildningsförvaltningen arbete mot HRV utgår ifrån det nya läroplansområdet där sexualitet, samtycke och relationer ska genomsyra alla/många ämnen. Det är skarpa SKA-krav på att skolan ska omhänderta det förebyggande och främjande arbetet med att motverka alla former av hedersrelaterat våld och förtryck.
- Skolverket har tagit fram stödmaterial som Uppsalas kommunala skolor arbetar utifrån: [Hedersrelaterat våld och förtryck – Skolans ansvar och möjligheter – Skolverket](#)
- KLK och utbildningsförvaltningens förskoleverksamhet genomför ett projekt som ska stärka kunskapen om heder hos personalen i förskolan. I projektet har filmer tagits fram som syftar till att användas för att genomgående stärka personalens kunskap och utveckla rutiner för arbetet med hedersutsatthet bland förskoleelever.

Exempel på pågående insatser och projekt (förvaltningar och bolag)

Uppsalahem

Har i samråd med bl.a. KLK och Nexus utvecklat en riktlinje för boendekedja för våldsutsatta kvinnor. Styrelsen har beslutat följande:

1. att ändra kraven för godkännande av ny hyresgäst i riktlinjen för uthyrning, till att godkänna våldsutsatta personer med hyresskuld och tidigare störningar relaterade till utsatthet för våld
 2. att ändra riktlinjen för uthyrning till att även omfatta uthyrning till Uppsala Kvinnojour
 3. Att erbjuda upp till två bostäder per år till Uppsala Kvinnojour
 4. att utöka Uppsalahems regler för hyresgäster gällande kundvård till att även omfatta våld i nära relation
 5. att kundvård vid våld i nära relation kan ge upphov till ett nytt hyresavtal för den våldsutsatta
 6. att Uppsalahem under hösten 2025 ska återkomma med en utvärdering av de beslutade åtgärderna och eventuellt föreslå ändringar
- Uppsalahem har också tagit fram information om våld i nära relationer som finns i trappuppgångar i deras befintliga hyresbestånd.

Uppsala
kommun

Nexus

Socialförvaltningen

Avdelning vuxen

Nexus

Öppet för alla, oavsett könstillhörighet från 18 år, som utsätts eller har utsatts för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, samt sexuell exploatering.

- Bedriver både myndighetsarbete och erbjuder öppenvårdsinsatser
- Bemannas av 8 socialsekreterare, 2 behandlare, 1 teamledare, 1 enhetschef och 1 administratör
- Öppet dagtid (vardagar)
- Möjlighet till snabb kontakt och hjälp
- Möjlighet till anonymt stöd och rådgivning
- Bygger på frivillighet

Definition Våld

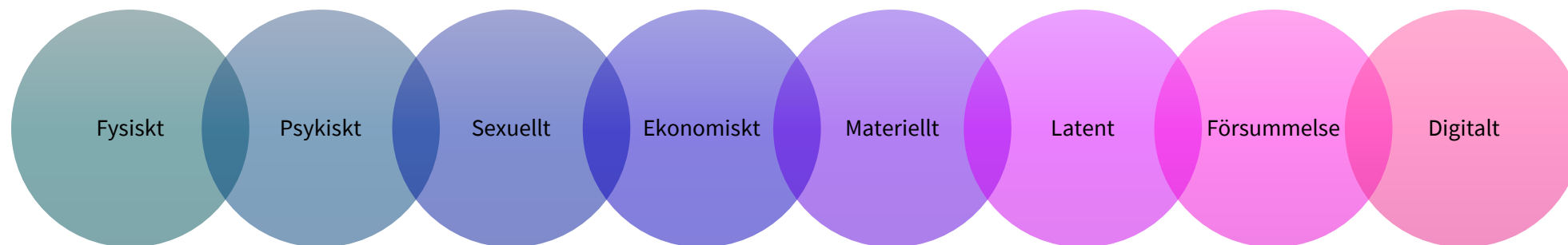
Är varje handling riktad mot en annan person som skadar, smärftar, skrämmer eller kränker och som får denna person att göra något mot sin vilja eller att avstå att göra något den vill

Fritt översatt från Per Isdal, Meningen med våld, 2001

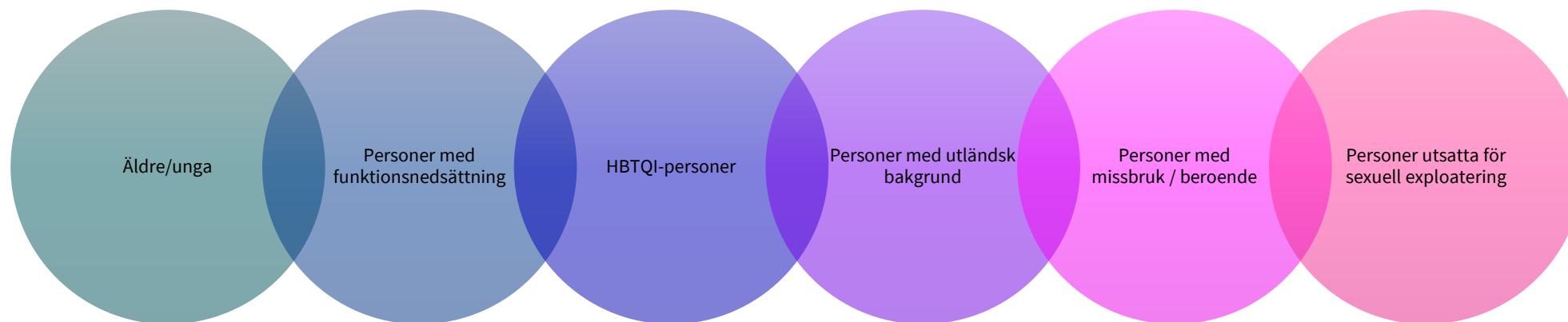
Definition av Nära relation

- Begreppet närstående: *person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till*
- Bedömning utifrån familje- och levnadsförhållanden ska göras i det enskilda ärendet
- Våld i nära relation: ofta ett mönster av olika våldshandlingar

Våldets karaktär

Särskilt sårbara grupper

Konsekvenser av våld

Insatser

- Skyddat boende
- Skydds-/Utslussningslägenheter
- Interna öppenvårdsinsatser:
 - Stödsamtal
 - Strukturerade stödsamtal
 - Gruppverksamhet (kvinnogrupp)
 - Stödteam

Statistik 2023

- Aktualiseringar 525
- Inledda utredningar 449
- Öppenvårdsinsatser 142
- Placeringar skyddat boende 70

Resurscentrum HRVF

- Länsövergripande verksamhet mot hedersrelaterat våld och förtryck.
- Lågtröskel verksamhet för utsatta
- Lots
- Utbildningsinsatser
- Stöd till yrkesverksamma

Resurscentrum HRVF

- Placeras på Nexus
- 4 tjänster
- 1 socialsekreterare med samordningsansvar
- 1 polis (Polismyndigheten)
- 1 sjuksköterska/barnmorska (NCK)
- 1 projektledare (Länsstyrelsen)
- Start 21 januari 2025

Samverkansprojekt

- Enköping kommun, Heby kommun, Håbo kommun, Knivsta kommun, Tierp kommun, Uppsala kommun, Älvkarleby kommun, Östhammar kommun
- Länsstyrelsen Uppsala län
- Polismyndigheten polisområde Uppsala
- Region Uppsala
- Samarbetande parter: Nationellt centrum för kvinnofrid
Åklagarmyndigheten Uppsala

Nexus

Öppet måndag till fredag kl. 9-16

Akuta tider erbjuds varje dag.

Telefon 018-727 52 47

Svartbäcksgatan 17 intill Stadsbiblioteket
ingång via Café Kardemumma

FRÅGOR?

Systematiskt arbetsmiljöarbete –

fokus våld i nära relationer

2024

Förebygga risker– en del av arbetsmiljöarbetet

Allt arbetsmiljöarbete handlar om...

... att *förebygga* att medarbetare blir *sjuka eller skadade*

Både utifrån de risker som arbetsgivaren själv ser och utifrån områden som Arbetsmiljöverket styr. Lagkravet styr arbetsgivarens ansvar för medarbetarens arbetsmiljö på jobbet.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

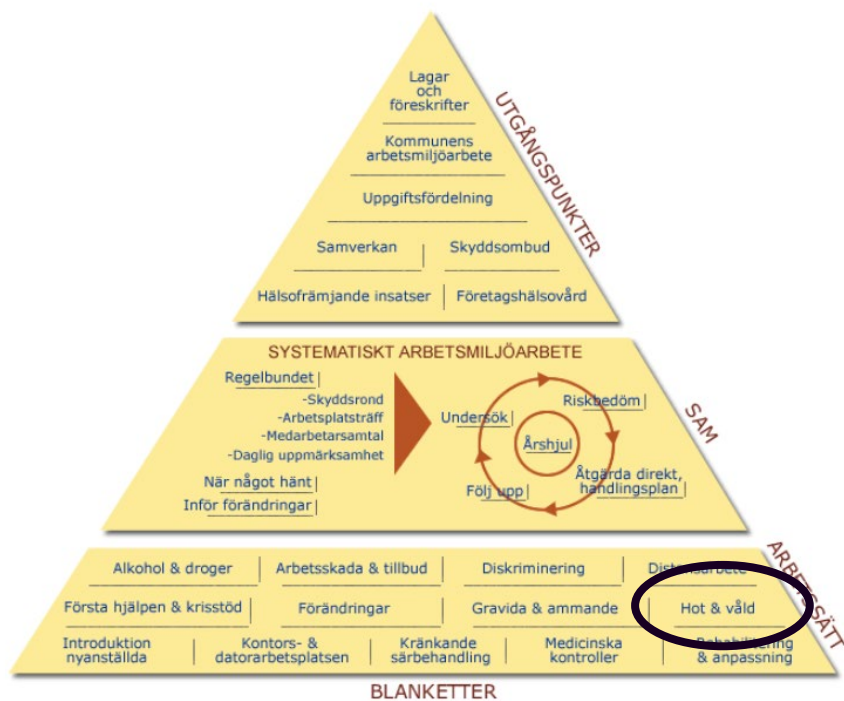
Grundnivå på plats i det systematiska arbetsmiljöarbete med tydlig styrning och tydliga rutiner och processer

Ett **nära** ledarskap där chef har möjlighet att fånga in signaler tidigt

Systematisk **uppföljning** för att säkerställa effekt av vårt arbetsmiljöarbete

Gränsdragning arbetsmiljö och medborgare

Hot och våld i nära relationer

Om du som chef får kännedom om att en medarbetare är utsatt för våld i nära relation, prata med medarbetaren om hur hen mår, vilket stöd hen behöver och hänvisa vidare till professionellt stöd som finns i kommunen.

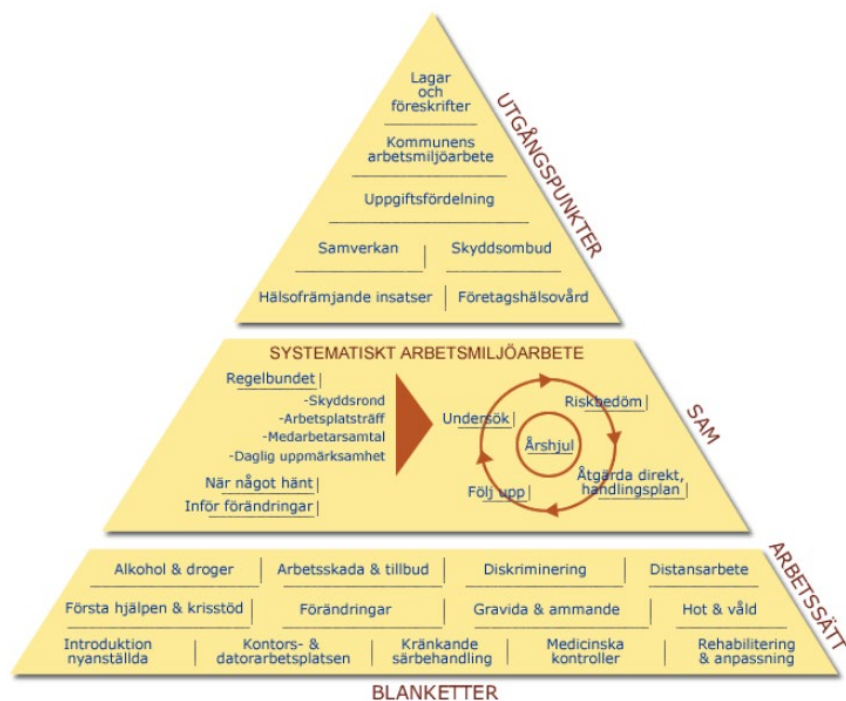
På Uppsala kommuns offentliga hemsida finns information om olika stödorganisationer som den drabbade kan vända sig till. Hit kan du hänvisa medarbetaren.

Våld i nära relation – stöd för dig som chef | SKR

Omtankesamtalen är ett förtroendefullt samtal mellan chef och medarbetare där man pratar om frågor som rör till exempel hälsa, närvaro och stress. Omtankesamtalen ska initieras vid tidiga signaler på ohälsa eller vid återkommande korttidssjukfrånvaro. Rådgör med din förvaltnings verksamhetsnära HR vid behov.

Vilka verktyg har vi och vilket stöd finns

Systematiska verktyg

- Omtankesamtalen som rutin
- Möjlighet till anonymt samtal en gång per år
- OSA skydds rond
- Medarbetardialog

Stöd till chef

- Företagshälsan
- Krisstöd
- Verksamhetsnära HR

Utbildningar,
Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud
Mångfald och inkludering (aktiva åtgärder) för chefer
Mångfald och inkludering för medarbetare (på gång)

Vad gör vi framåt

Friskfaktorer ur ett **strategiskt och övergripande perspektiv** för större effekt

Olika **glasögon på** när vi reviderar rutiner (hot och våld, mångfald, inkludering)

Hur följer vi upp?

HYPERGENE
PERSONAL ▾

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) 2024

Undersökningar

Organisation: 310100 - Ledning Kommunal gymnasieskola | Status: Aktivitetsstatus

Redigera	Undersökning	Skapad av
i	2024. Fysisk skydds rond inkl brandrond	Uppsala kommun
i	2024. Organisatorisk och social skydds rond (medarbetarundersökning)	Uppsala kommun
i	2024. Utrymningsövning (brandutrymning)	Uppsala kommun
i	2024. KIA - tillbud, olyckor och skador	Uppsala kommun
i	2024. Sjukfrånvaro och rehabilitering	Uppsala kommun
i	2024. Medarbetarnas delaktighet i arbetsmiljöarbetet (samverkansavtal)	Uppsala kommun
i	2024. Arbetsmiljöinsatser kommande år	Uppsala kommun
i	2024. Kommungemensamma rutiner om arbetsmiljö	Uppsala kommun
i	2024. Uppgiftsfördelning och resurser för ansvaret	Uppsala kommun
i	2024. Verksamhetens egna instruktioner /rutiner om arbetsmiljö	Uppsala kommun
i	Hot och våld - årlig riskbedömning	310100 - Ledning Kommun

Beskrivning:

Riskbedömning för hot och våld:

- Riskbedömning för hot och våld ska genomföras en gång per år. Om det finns en riskbedömning från föregående år, räcker det att uppdatera den
- Om det framkommer i riskbedömningen att det finns risker för hot och våld, ska riskerna hanteras. Om de eventuella riskerna inte går att åtgärda på en gång, ska det finnas en handlingsplan för de saker som behöver åtgärdas.
- Det ska vara tydligt när handlingsplanen ska följas upp, till exempel genom att det finns en bokad uppföljning med berörda personer.

Om ovanstående är klart: Fyll i "klart" under fliken "Rapportering". Om något av ovanstående inte är klart: Fyll i lämpligt alternativ under fliken "Rapportering" och planera in det som är kvar att göra.

Mer information om hot och våld: Checklista för riskbedömning finns i [Arbetsmiljöguiden - hot och våld](#), se "Riskbedömning och handlingsplan hot och våld inom skola - hot och våld". Kontakta din närmaste chef eller din förvaltnings HR-stöd om du har frågor.

Uppföljning på alla nivåer i kommunen

Alla chefer med **personalansvar**, ansvarar för att genomföra årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet inom sin verksamhet (AFS 2001:1).

Varje **förvaltningsdirektör** ansvarar för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet följs upp på **alla** nivåer inom den egna förvaltningen.

Nämnd och förvaltningens **skyddskommitté** ska följa upp hela förvaltningens arbetsmiljöarbete **varje år**. Det görs vanligtvis i samband med helårsbokslut.

Redigera	Undersökning	Skapad av	Slutdatum	Status
	Fysisk skyddsronnd inkl. brandronnd	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Organisatorisk och social skyddsronnd (medarbetarundersökning)	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Utrymningsövning (brandutrymning)	Uppsala kommun	2022-12-31	
	KIA - tillbud, olyckor och skador	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Sjukfrånvaro	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Medarbetarnas delaktighet i arbetsmiljöarbetet (samverkansavtal)	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Personlig skyddsutrustning	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Arbetsmiljöstatistik, årlig summering	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Översyn av arbetsätt och arbetsmiljörutiner/instruktioner	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Arbetsmiljörelaterade handlingsplaner	Uppsala kommun	2022-12-31	
	Uppgiftsfördelning och resurser för ansvaret	Uppsala kommun	2022-12-31	

Chef använder den för att följa upp att ni gjort det arbetsmiljöarbete som behöver göras varje år.

Alla uppföljningar i förvaltningen sammanställs till en förvaltningsuppföljning.

Förvaltningsuppföljningen följs upp i nämnd och skyddskommitté.

Har förvaltningen gjort uppföljning enligt AFS 2001:1?

Vilka områden verkar fungera bra?

Finns det förbättringsområden?

Finns det gemensamma förbättringsområden i förvaltningen?

Etc.

Reflektioner?

Frågor?

Diskussionsfrågor

- Hur berör ”våld i nära relationer” min organisation, som arbetsgivare och/eller verksamhet?
- Dela med er av era erfarenheter, lärdomar och tips från arbetet mot våld i nära relationer.
- Vilka utmaningar ser ni i er organisation när det gäller att arbeta mot våld i nära relationer? Hur kan dessa hanteras?

Nominering till Uppsala kommuns jämställdhetspris 2025

- [Jämställdhetspriset 2025](#), nomineringsperiod t om 29 november.
- Rådets ev förslag på kommunextern aktör/verksamhet – hedersomnämning. Förslag skickas till kristina.eriksson4@ uppsala.se senast 20 december.

Mötestider 2025

Torsdag 30 januari, 13–16

Måndag 31 mars, 9–12

Tisdag 16 september, 13–16

Torsdag 27 november, 9–12

Anmälda frågor

Uppsala
kommun